

ЛЕА КОЕН

СЪБИРАЩЪТ на днешници

Много ми е интересно, освен за мен самия и за няколко близки, повече покровители, които бива част от историята на мой живот.

Но през 1973 станах свидетел на няколко събития, заради които и мес търпя да се ровя в миналото. Трябваше да преобладават в конски вагони и с наши влакове нещастници, които плакна и пиццата, като че ли ги водят на смърт.

*За корицата е използван фотопортрет
на актрисата Касиел Ноа Ашер.
Издателство „Ентузиаст“ благодари на актрисата
за предоставения фотопортрет.*

Леа Коен
Събирачът на дневници

- © Леа Коен, автор, 2014
- © Тони Ганчев, художник, 2014
- © Александър Нишков, снимка на корицата, 2014
- © Enthusiast – запазена марка на Алто комюникейшънс
енд пбблишинг“ ООД, 2014

ISBN 978-619-164-121-5

ЛЕА КОЕН

СЪБИРАЧЪТ НА ДНЕВНИЦИ

роман

enthusiast

София • 2014

по действителни събития

**Онова, което намирам,
ме научава какво да търся.**

Гастон Башлар,
френски философ от
първата половина на XX век

Открих Събирача на дневници случайно или поне така изглеждаше в началото.

От него разбрах, че не беше важно какво си научил през живота си, а какво си запомнил.

Паметта, според Събирача, била обаче особен инструмент и зависела от характера на човека. При някои хора тя била егоистична и изтривала всичко, което не било в тяхна услуга. Техен съучастник ставала забравата, коварна като ръждата.

Победа над забравата били дневниците. Хората си отбелязвали в тях каквото вършели, за да знаели покъсно кое да помнят и кое да забравят. Толкова били доволни от себе си, че рядко съзнавали как описаното може да свидетелства някой ден срещу самите тях.

Онова, което Събирачът скри от мен, беше, че той не само събираше чужди дневници, но и принуждаваше някои хора да ги пишат...

*Смъртта
на Царицата на чардаша*

I.

В три часа следобед се бях посветил на Лидия.

Бях легнал по гръб на канапето в офиса и следвах със затворени очи еротичните извивки на Лидия върху тялото ми. Чувствах се обладан от единственото желание да задържа по-дълго един от онези мигове на преходна наслада, които ме спохождаха сравнително рядко, предвид обстоятелството, че Лидия имаше кучешки синджир на врата си, чийто край беше в ръцете на нейния всесилен приятел, меценат и в известен смисъл собственик, мутрата Алексей Улански. Това, че Лидия се измъкваше два или три пъти седмично от опеката на Улански, беше истинско чудо за скромен издател като мен. Останалото време от живота си Лидия прекарваше в салони за спа или край олимпийския басейн на Улански в личния му спортен комплекс, а вечер танцуваше в луксозен бар, докато повелителят ѝ я гледаше, или по-скоро наблюдаваше, от запазената за него маса. За разлика от него, аз не посещавах нито барове, нито спа клубове.

Финансовите проблеми бяха неделима част от съществуването ми не защото бях лош издател, нито за-

ради „конюнктурата на пазара“, както се изразяваха някои истински некадърници. Просто отказвах да бъда псевдоиздател, т.е. пощенска кутия на чужди интереси с две отделения: едно, в което се пускаха поръчки за книги, които следваше да бъдат издадени, и второ, в което се получаваха чекове за свършената работа. Повечето „издателства“ работеха на този принцип, който аз самият отрекох от самото начало, когато се захванах с тази дейност. Издавах книги, които харесвах, за които бях готов да похарча пари, за да видят бял свят, които изработвах с любов и желание и после продавах със страх, че ще проваля и себе си, и издателството, а и автора, който ме гледеше като влюбена жена. Обстоятелството, че не бях стигнал до фалит вече дванадесет години, че плащах три твърди заплати плюс всички непоносими осигуровки към тях, че давах по някоя пара и на автори и преводачи и че след всичко това ми оставаха средства, за да се изхранвам, се дължеше или на чудо, или на моя скрита гениалност, която се надявах да продължи да ме озарява, докато упражнявах своя неблагодарен, но вълнуващ занаят.

Аз може и да не бях голям издател, но винаги съм бил сериозен мъж. Не само по отношение на книгите, но също и на жените. Ето, и в този момент съжалявах, че срещата ми с Лидия не ставаше в едно от онези клишета, които ние, сериозните мъже, обичаме, макар и от себелюбие. С бутилка хубаво вино, на свещи и с интимна вечеря, за каквато бих положил дори лично усилие. За разлика от други мъже, не смятах, че приготвянето на храна е израз на еротично внимание към жените, за които се предполага, че имат генетична предопределеност към това всекидневно задължение. Готвенето беше част от моята индивидуалност, от желанието ми да бъда житейски независим и при това добре нахранен, как-

то и от вродената ми предпазливост към околния свят и заобикаляща среда, в която се криеха опасности за здравето и живота. Някои наричаха това маниакалност и параноя, но за мен беше просто предвидливост. При това професионална. Не можех да си позволя лошо храносмилане, което да се отрази на работата ми. Бях в нея не само свой единствен господар, но в известен смисъл и незаменим като работодател, длъжен да изплаща три заплати. Затова често кулинарувах в кухнята, дори и само за себе си. За целта ползвах готварски книги, някои от които бях издал самият аз. Подборът им беше не за жени домакини, а за любители на истинската кулинария. В предговора на една от тях, който написах лично, изрично изтъквах, че много от най-добрите готвачи по света бяха мъже. Искях да създам ново клише: на независимия мъж, който умееше и да готви.

Лидия живееше обаче в друго клише: там тя никога не готвеше не само защото не чувстваше никакво призвание, но преди всичко защото беше мадама на влиятелен човек. Такъв, който се появяваше на страниците на вестниците, понякога и по телевизията, а за някои булевардни издания се снимаше дори и с Лидия. Преди години наричаха тези мъже със звучното прозвище мутри, но то вече не беше валидно. Сега те бяха бизнесмени, едри собственици, банкери или просто партийни приятели на банкери, от които бяха получили значителни кредити. Играеха си с чужди пари, които лесно потъваха някъде, изчезваха и се оказваха невидими, за да се появят случайни следи от тях я в Сингапур, я на друго екзотично място, недостъпно за никоя съдебна институция. Поради връзката си с Улански Лидия беше разпознаваема, което я караше да внимава да не бъде забелязана извън обсега на кучешкия синджир, на който нейният

високопоставен приятел я държеше. Невидимият, но здрав синджир беше обаче моят шанс: Лидия изпитваше от време на време желание да скъса луксозната си верижка, за да се озове в обятията на един несретник като мен, общо взето, случайник. „Случайник“ беше дума от речника на Алексей Улански. За него съществуваха две основни категории мъже: едни, които като него самия имаха пари, влияние, публичност и ефектни компаньонки, и други, които той обединяваше в категорията случайници, невидими като подробности от пейзажа, в който преминаваше собственият му живот.

Онова, което Улански подценяваше в мотивите на любовницата му да спи с мен, беше силното, бих го нарекъл страстно желание на Лидия да стане писателка. Аз самият бях удивен да откроя такива наклонности у нея. Със своята физика и връзките на Улански Лидия можеше да стане известна по различни начини. Нищо не ѝ пречеше да стане някоя мис: София, Варна, България, мокра или суха фланелка; да пее в някоя телевизионна игра или да откровеничи във ВИП Брадър; да отиде при Пайнер, голямата борса за елитни проститутки, и прочее. Но Лидия си беше наумила друго – желаше да види книга със своето име отгоре на корицата. Досега беше написала общо около двадесет страници текст, в който правописните грешки бяха повече от запетайките и точките. В него тя разказваше кариерата си на компаньонка, както тя разбираше това понятие. Текстът ѝ започваше със следната фраза:

Моите родители бяха скромни хора, които ме научиха да обичам природата. След това аз сама се научих на компютър и на секс и това се оказа много добра комбинация.

– Лидия – креснах аз, след като прочетох първото изречение. – Това вече съм го срещал някъде. Да не си го взела от интернет?

– Е, и какво, ако е от интернет – без всякакво стеснение отговори тя. – Нали не е от книга!

– Лидия, това е плагиатство! Разбираш ли какво значи това – пла-ги-ат-ство! Най-голямото престъпление в писателската професия.

– О, моля те, не прекалявай – изобщо не се смути тя. – Да не мислиш, че онзи, който го е написал във фейсбук, го е измислил сам.

Тук Лидия беше права – всеки преписваше всекиго във фейсбук. Там имаше опция *share*, но ония, които шерваха, най-често „забравяха“ да сложат кавички на цитата. Ако мине!

Проблемът обаче не беше в първото изречение. Работата беше в това, че след петнадесета страница Лидия нямаше вече какво повече да напише. Нито за себе си, нито за света, който я заобикаляше, населен с индивиди, чието речниково богатство се побираше на една страницка. Беше започнала да пълни страниците с мъдрости от рода на:

Животът ти е това – където ни е фокуса на внимание. Сменяш си фокуса – променяш си живота.

Или:

Ако не знаеш накъде да вървиш – гледай знаци. Вселената винаги е до нас и ни подсказва. Само трябва да открием сетивност към нея.

Или още по-нататък:

*Истинските неща нямат нужда от обяснение. Отвори сърцето си и истина се отвори за теб. Затворено ли сърцето ти и истина е затворена за теб.**

Като се препъвах в ненужните тирета, правописните грешки и в незнанието на Лидия да подреди собствената си мисъл, същевременно се чудех откъде идваха в главата ѝ такива асоциации с Вселената, на която очевидно Лидия много държеше. Другото обяснение беше, че преписваше без всякакво угризение от статусите във фейсбук.

Лидия очакваше да ѝ помогна, а вероятно и да ѝ напиша още стотина страници, посветени на нейния живот, който се състоеше от посещения в пет от скъпите софийски ресторанти, няколко авантюри с мъже от един и същи калъп и долнопробни интриги на нейни приятели, чийто единствен интерес беше как да се прехвърлят от един портфейл на друг, по възможност още по-дебел. Това Лидия си представяше като книга. Беше измислила и заглавие: *Моята изповед*. Изповед! Като че ли беше звезда, престъпник или политик. Всъщност беше курва с нелоша физика. Която обаче искаше да стане писателка и беше намерила в лицето на Улански спонсор за това криминално спрямо литературата деяние.

Отлагах момента, в който щях твърдо да откажа на Лидия да стана съучастник в една литературна измама, и признавам, че вършех това с користната цел да я имам по-дълго време в леглото си, където, когато се въздържаше да говори за литература, беше доста убедителна.

Трябва да ви споделя, че Лидия беше от жените, които говореха по време на секс. Забелязали ли сте, че поне

* Цитатите на Лидия са взети от статуси във фейсбук, както са публикувани там. Авторът е запазил и оригиналния правопис. – Бел. авт.

половината от жените не могат да мълчат, докато вършат *онова*. Жанровете на това говорене са обаче много различни. Едни мрънкат приказки за любов, като че ли са девственици, току-що загубили най-ценното и в очакване да им сложиш пръстен на ръката. Други обсъждат някакви практични неща, включително медицинските си проблеми. Трети използват момента на съвкупление за изнудване, като точно тогава ловко подхвърлят тема, от която най-много бягате и за която трудно ще ви хванат да дискутирате в друг момент. За чест на Лидия трябва да кажа, че по време на секс тя говореше само за секс. Използваше целия арсенал от неприлични думи, свързани със секса, но ги слагаше в контекста на някакъв неин разказ за по-раншно преживяване. Тези нейни приказки имаха стимулиращ ефект върху мен. Дали го правеше от опитност, знаейки как мъжете реагират на вербален секс, дали задоволяваше собствени сексуални прищевки, или просто беше добра разказвачка на сексуални приказки, за мен оставаше загадка. Ако третата вероятност беше валидна, би трябвало да се замисля върху литературните заложи на Лидия, като евентуално я насърча, включително практически, да напише някой дамски порнографски роман. В целомъдрената ни родна съвременна литература нямаше такова нещо. Няколко мъже се бяха опитвали да имитират вездесъщия литературен порнограф Буковски, но съчиненията им, пълни с описание на собствения им член и на няколко вагини, приличаха на мастурбации и не предизвикваха никакъв интерес. Нито у мъже, нито у жени. Българинът си оставаше сексуално ограничен, каквото и да се твърдеше. Това го виждах и по самия себе си, защото наред с удоволствието от мръсните приказки на Лидия, изпитвах и известно стеснение да ги слушам, тъй като тя правеше

коментари, каквито не бих си позволил дори в мъжка компания. Лидия обаче не изпитваше стеснение, за което ѝ завиждах.

Усетих в хипоталамуса си нарастващо напрежение, което се канеше да избухне в оргазъм, когато мобилният телефон на пода до канапето зави с апликацията „сирена на пожарна команда“, предназначена да оповестява телефонния номер на майка ми.

Лидия изобщо не се впечатли от фалшивата аларма и продължи да танцува гъвкаво върху изпотеното ми от напрежение и удоволствие тяло. Беше работила някога, в началото на светската си кариера, като стриптийзьорка в нощен бар, включително в заведенията на Слънчев бряг, когато там започнаха да въвеждат танци на разголени момичета върху масите по примера на някои евтини курорти по испанското крайбрежие. Оттогава Лидия не правеше разлика между хореография върху масата и в леглото.

Нейната гимнастика изведнъж ми се стори гротескна и аз се опитах да я избутам от себе си.

Грабнах захвърления на пода телефон и заподскачах към съседното помещение, несръчно прикривайки голия си задник с първото, което ми попадна подръка, въпреки че нямаше кой да го види. Докато казвах „ало“ в слушалката, си отбелязах наум, че сигурно страдам от Едипов комплекс, щом госпожа Калева с един телефон и от разстояние успя да умъртви всички еротични фантазии, с които само допреди миг беше пълна главата ми. Както и да ме накара да извърша безсмислен благоприличен жест, за да прикрия голотата си, която, естествено, тя не подозираше.

– Нео – извика в ухото ми тя, – да не би да спиш?

Гласът ѝ издаваше раздражение, защото всеки път, когато се обаждаше, очакваше от мен да вдигна немед-

ленно слушалката. Не беше глупава и знаеше за апликацията „сирена при пожар“, с която я бях обозначил. От моя страна, това беше недвусмислен знак на непокорство, който майка ми засега приемаше, защото създаваше, че малките бунтове са голяма утеха за, общо взето, слабите характери, към които напълно погрешно причисляваше и собствения си син.

За пореден път се запитах защо ли ме беше нарекла Нестор, след като очевидно не харесваше името, а и нямаше никаква фамилна причина за избора. Аз също не го харесвах. Затова нямах нищо против умалителното Нео, също нейна измислица, при това много преди „Матрицата“ на братя Ушовски. След филма вече се гордеех с него, надявах се скришом, че жените можеха да открият у мен някаква прилика с красавеца Киану Рийвс. Такава, общо взето, нямаше – бях нормален 44-годишен мъж, който се бореше срещу ежедневието си в затворено помещение, на бюро пред компютър и с голямо количество кафе да не се превърне в типичен *homo burocraticus* с бледа кожа и подозрителни тлъстинки около талията. За да предотвратя такъв провал, два пъти седмично плувах в басейна на Спортната палата, тичах из парка до обилно изпотяване и държах под леглото две гирички за мускули. Напоследък бях започнал да ходя и в един клуб по бокс, защото изпитвах потребност, макар и наужким, да се науча да раздавам удари.

– Нео, чуваш ли какво ти говоря?

Освен нормалната доза заповедност този път долових в гласа на майка ми известно раздражение. Това ме ядоса.

– Трябва ли да отговарям на всичките ти въпроси? Имам хора тук, работя с тях – излъгах без всякакво смущение.

Нели Калева изобщо не обърна внимание на забележката ми. Тя ме обичаше, но нямаше особено високо мнение за заниманията ми, които, макар да ме изхранваха, не бяха достатъчно представителни в нейните очи.

– Нео – повтори драматично тя, подминавайки без коментар думата „работя“, – Силва Балканска е умряла.

Силва Балканска? Опитвах се да си спомни коя беше тя. Паметта ми отказваше да даде отговор, все още замаяна от еротичното отклонение на сетивата, чиято цел допреди малко беше Лидия.

– Силва, Нео, моята приятелка от Оперетата – уточни нервно майка ми, след като не получи от моя страна законно очакваното възклицание и израз на ужасно вълнение, каквито очевидно самата тя изпитваше в този момент.

Новината започна да измества еротичните облаци в главата ми и да подрежда в събития и факти информацията, която имах за Балканска.

Майка ми – не съм споменал още – беше пенсионирана танцьорка в Оперетата. Навремето са ѝ казвали „другарката с дългите крака“. Трябваше да се признае на всеослушание, че и по време на комунизма дългите женски крака са се ценели много, включително от най-върлите комунисти.

Майка ми не беше голяма балерина, но изглеждаше ефектно – това личеше и досега, поради което беше придобила статут на прима в Оперетния театър, посещаван някога от бонвивани, а по нейно време от средната градска класа. Не беше пренебрегван и от партийния елит, недостатъчно образован да се радва искрено на други видове сценични прояви, но винаги готов да се позабавлява в компанията на красавици с дълги крака.

Леа Коен
СЪБИРАЧЪТ НА ДНЕВНИЦИ

Редактор *Иванка Томова*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Художник *Тони Ганчев*
Снимка на корицата *Александър Нишков*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Българска. Първо издание.
Формат 60 × 90/16
Печатни коли 16,5

ISBN 978-619-164-121-5

Издава

enthusiast

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пблшинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел. 02/ 943 87 16, факс: 02/ 943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат МУЛТИПРИНТ ООД

Победа над забравата били дневниците... Хората рядко създавали, че те могат да свидетелстват някой ден срещу самите тях...

Една изчезнала оперетна актриса с името Бергер... Съпрузите Филов, принц Кирил, цар Борис Трети и Алберт Гьоринг, заплетени в интригата... Следите от нея са между страниците на стари дневници.

Една наистина прекрасна книга!

Георги Ангелов (БНТ)

Великолепно конструиран текст, който не ви оставя на мира, докато не го прочетете.

Любен Дилов-син (ТВ7)

Един от най-добрите романи, които съм чел през последната година.

Георги Коритаров (ТВ плюс)

Завладяващо четиво, модерно написано.

Светлана Дичева (БНР, програма „Хоризонт“)

www.enthusiaст.bg

9 786191 641215

Цена 15,00 лв.